

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2021. november 23.*

„Előzetes döntéshozatal – Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – 2010/64/EU irányelv – 5. cikk – A tolmácsolás és a fordítás minősége – 2012/13/EU irányelv – Tájékoztatáshoz való jog a büntetőeljárás során – A 4. cikk (5) bekezdése és a 6. cikk (1) bekezdése – A váddal kapcsolatos táájékoztatáshoz való jog – Tolmácsoláshoz és fordításhoz való jog – 2016/343/EU irányelv – Hatékony jogorvoslathoz és pártatlan bírósághoz való jog – Az Európai Unió Alapjogi Chartája 48. cikkének (2) bekezdése – EUMSZ 267. cikk – Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése – Elfogadhatóság – Az előzetes döntéshozatalra utaló határozattal szemben a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat – Fegyelmi eljárás – A felsőbb szintű bíróság arra vonatkozó hatásköre, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet törvénysértőnek minősítse”

A C-564/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Pesti Központi Kerületi Bíróság (Magyarország) a Bírósághoz 2019. július 24-én érkezett, 2019. július 11-i határozatával, a 2019. november 18-án érkezett, ugyanezen a napon hozott határozatával kiegészítve terjesztett elő az

IS

ellen folytatott büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Regan, S. Rodin és I. Jarukaitis (előadó) tanácselnökök, J.-C. Bonichot, P. G. Xuereb, N. Piçarra, L. S. Rossi és A. Kumin bírák,

főtanácsnok: P. Pikamäe,

hivatalvezető: Illéssy I. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2021. január 18-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– IS képviselőjében Pintér A. és Csire B. ügyvédek,

* Az eljárás nyelve: magyar.

- a magyar kormány képviselőjében Fehér M. Z. és Kissné Berta R., meghatalmazotti minőségben,
- a holland kormány képviselőjében M. K. Bulterman, P. Huurnink és J. Langer, meghatalmazotti minőségben,
- a svéd kormány képviselőjében kezdetben: H. Eklinder, C. Meyer-Seitz, H. Shev, J. Lundberg és A. Falk, később: O. Simonsson, H. Eklinder, C. Meyer-Seitz, H. Shev, J. Lundberg, M. Salborn Hodgson, A. M. Runeskjöld és R. Shahsavan Eriksson, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében kezdetben: Tokár A., H. Krämer és R. Troosters, később: Tokár A., M. Wasmeier és P. J. O. Van Nuffel, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2021. április 15-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról szóló, 2010. október 20-i 2010/64/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2010. L 280., 1. o.) 5. cikke (2) bekezdésének, a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló, 2012. május 22-i 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2012. L 142., 1. o.; helyesbítés: HL 2019. L 39., 28. o.) 4. cikke (5) bekezdésének és 6. cikke (1) bekezdésének, az EUSZ 6. cikk (1) bekezdésének és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének, az EUMSZ 267. cikknek és az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az IS, török származású svéd állampolgár ellen lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés vétsége miatt indított büntetőeljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2010/64 irányelv

- 3 A 2010/64 irányelv (5), (12) és (24) preambulumbekkezdése kimondja:

„(5) Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló [Rómában, 1950. november 4-én kelt] európai egyezmény [...] 6. cikke és a [Charta] 47. cikke rögzíti a tisztességes tárgyaláshoz való jogot. A Charta 48. cikkének (2) bekezdése garantálja a védelemhez való jog tiszteletben tartását. Ez az irányelv tiszteletben tartja az említett jogokat, és azt ennek megfelelően kell végrehajtani.

[...]

(12) Ez az irányelv [...] [a] büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsolás és fordítás terén alkalmazandó közös minimumszabályokat állapít meg a tagállamok közötti kölcsönös bizalom fokozása céljából.

[...]

(24) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy ellenőrzést lehessen gyakorolni a biztosított tolmácsolás és fordítás megfelelősége felett, ha erre egy adott ügyben az illetékes hatóságok figyelmét felhívták.”

4 Ezen irányelvnek „A tolmácsoláshoz való jog” című 2. cikkének szövege a következő:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a szóban forgó büntetőeljárás nyelvét nem beszélő vagy nem értő gyanúsítottak vagy vádlottak késelem nélkül tolmácsolást vehessenek igénybe a nyomozó és igazságügyi hatóságok előtt lefolytatott büntetőeljárások során, beleértve a rendőrségi kihallgatást, valamennyi bírósági tárgyalást és bármely szükséges közbenső meghallgatást is.

[...]

(5) A tagállamok a nemzeti jog szerinti eljárásokkal összhangban biztosítják, hogy a gyanúsítottaknak vagy a vádlottaknak joguk legyen megtámadni a tolmácsolás szükségletességét megállapító határozatot, és amennyiben biztosítottak tolmácsolást, lehetőségük legyen panaszt tenni, ha a tolmácsolás minősége nem elégséges a tisztességes eljárás védelméhez.

[...]

(8) Az e cikk értelmében nyújtott tolmácsolás minőségének elégségesnek kell lennie a tisztességes eljárás garantálásához, különösen annak biztosításával, hogy a gyanúsítottak vagy a vádlottak megismerhessék az ellenük indított ügyet, és képesek legyenek gyakorolni védelemhez való jogukat.”

5 Az említett irányelvnek „A lényeges iratok fordításához való jog” című 3. cikke szerint:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a büntetőeljárás nyelvét nem értő gyanúsítottak vagy vádlottak ésszerű időn belül megkapják mindazon iratok írásbeli fordítását, amelyek lényegesek annak biztosításához, hogy képesek legyenek gyakorolni védelemhez való jogukat, továbbá a tisztességes eljárás garantálásához.

(2) A lényeges iratok közé tartoznak a szabadságelvonásról szóló határozatok, a vád, illetőleg a vádirat, és bármely ítélet.

[...]

(5) A tagállamok a nemzeti jog szerinti eljárásokkal összhangban biztosítják, hogy a gyanúsítottaknak vagy a vádlottaknak joguk legyen megtámadni azt a határozatot, amely megállapítja, hogy nincs szükség az iratok vagy azok részeinek lefordítására, és amennyiben biztosítottak fordítást, lehetőségük legyen panaszt tenni, ha a fordítás minősége nem elégséges a tisztességes eljárás biztosításához.

[...]

(9) Az e cikk értelmében nyújtott fordítás minőségének elégségesnek kell lennie a tisztességes eljárás garantálásához, különösen annak biztosításával, hogy a gyanúsítottak vagy a vádlottak megismerhessék az ellenük indított ügyet, és képesek legyenek gyakorolni védelemhez való jogukat.”

- 6 Ugyanezen irányelvnek „A tolmácsolás és a fordítás minősége” című 5. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok konkrét intézkedéseket hoznak annak biztosítása érdekében, hogy a tolmácsolás és a fordítás megfeleljen a 2. cikk (8) bekezdése és a 3. cikk (9) bekezdése értelmében megkövetelt minőségnek.

(2) A tolmácsolás és fordítás megfelelőségének és az azokhoz való hatékony hozzáférés előmozdítása érdekében a tagállamok törekednek arra, hogy létrehozzák a megfelelő képesítéssel rendelkező független fordítók és tolmácsok nyilvántartását vagy nyilvántartásait. Mihelyt ezt a nyilvántartást vagy ezeket a nyilvántartásokat létrehozták, azokat adott esetben a jogi képviselők és a releváns hatóságok rendelkezésére kell bocsátani.

[...]

A 2012/13 irányelv

- 7 A 2012/13 irányelv (5), (30) és (34) preambulumbekkezdésének szövege a következő:

„(5) A [Charta] 47. cikke és az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (a továbbiakban: az EJEE) 6. cikke rögzíti a tisztességes tárgyaláshoz való jogot. A Charta 48. cikkének (2) bekezdése garantálja a védelemhez való jog tiszteletben tartását.

[...]

(30) Az olyan iratokat és adott esetben fényképeket, képi és hangfelvételeket, amelyek a nemzeti jog értelmében nélkülözhetetlenek az őrizetbe vétel elleni eredményes panasztételhez, vagy a fogva tartás jogszerűsége felülvizsgálatának eredményes kezdeményezéséhez, a gyanúsított vagy vádlott, illetve ügyvédje rendelkezésére kell bocsátani legkésőbb azt megelőzően, hogy az illetékes igazságügyi hatóság dönt az őrizetbe vételnek vagy a fogva tartásnak az EJEE 5. cikkének (4) bekezdése szerinti jogszerűségéről, és kellő időben ahhoz, hogy az őrizetbe vétel elleni panasztételhez, vagy a fogva tartás jogszerűsége felülvizsgálatának kezdeményezéséhez fűződő jogot a gyanúsított vagy vádlott eredményesen gyakorolhassa.

[...]

(34) Az ezen irányelvben előírt, az ügy anyagába való betekintést térítésmentesen kell biztosítani, nem sértve az ügyiratban foglalt iratokról történő másolat készítéséért, illetve az anyagoknak az érintett személyek vagy ügyvédjük számára történő postázásáért díj fizetését előíró nemzeti jogi rendelkezéseket.”

8 Ezen irányelv 1. cikke, amely pontosítja az irányelv tárgyát, a következőképpen rendelkezik:

„Ez az irányelv a gyanúsítottaknak és a vádlottaknak a büntetőeljárás során az őket megillető jogokra és az ellenük szóló vádra vonatkozó tájékoztatáshoz való jogával kapcsolatos szabályokat állapítja meg. Ez az irányelv emellett az európai elfogatóparancs hatálya alá tartozó személyeknek a jogaikra vonatkozó tájékoztatáshoz való jogával kapcsolatos szabályokat is megállapít.”

9 Ezen irányelvnek „A jogokra vonatkozó tájékoztatáshoz való jog” című 3. cikke a következőképpen szól:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottak és a vádlottak legalább a következő, a nemzeti jog szerint alkalmazandó eljárási jogokról haladéktalanul tájékoztatást kapjanak e jogaik eredményes gyakorlásának lehetővé tétele érdekében:

- a) ügyvéd igénybevételének joga;
- b) térítésmentes jogi tanácsadásra való bármely jogosultság, és igénybevételének feltételei;
- c) a vádra vonatkozó tájékoztatáshoz való jog a 6. cikkel összhangban;
- d) a tolmácsoláshoz és fordításhoz való jog;
- e) a hallgatáshoz való jog.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy az (1) bekezdés szerinti tájékoztatás nyújtására szóban vagy írásban, egyszerű és közérthető nyelven kerüljön sor, figyelembe véve a kiszolgáltatott gyanúsítottak és kiszolgáltatott vádlottak speciális igényeit.”

10 Ugyanezen irányelvnek „A jogokról szóló írásbeli tájékoztató az őrizetbe vételkor” című 4. cikke a következőket írja elő:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy az őrizetbe vett vagy fogva tartott gyanúsítottak és vádlottak haladéktalanul kézhez kapják a jogokról szóló írásbeli tájékoztatót. Lehetőséget kell nekik adni a jogokról szóló írásbeli tájékoztató elolvasására, és meg kell nekik engedni, hogy azt a szabadságvonásuk ideje alatt a birtokukban tarthassák.

[...]

(5) A tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottak és a vádlottak a jogokról szóló írásbeli tájékoztatót az általuk értett nyelven kapják meg. Ha a jogokról szóló írásbeli tájékoztató a megfelelő nyelven nem áll rendelkezésre, a gyanúsítottakat és a vádlottakat az általuk értett nyelven szóban tájékoztatják a jogaikról. Ezt követően részükre indokolatlan késedelem nélkül átadják az általuk értett nyelven készült jogokról szóló írásbeli tájékoztatót.”

11 A 2012/13 irányelvnek „A váddal kapcsolatos tájékoztatáshoz való jog” című 6. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottak és a vádlottak a bűncselekményről, amelynek elkövetésével gyanúsítják vagy vádolják őket, tájékoztatást kapjanak. Ezt a tájékoztatást

haladéktalanul meg kell adni, és olyan részletességgel, amely az eljárás tisztességességének megóvásához és a védelemhez való jog eredményes gyakorlásához szükséges.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy az őrizetbe vett vagy fogva tartott gyanúsítottak és vádlottak tájékoztatást kapjanak az őrizetbe vételük vagy fogva tartásuk okairól, beleértve a bűncselekményt is, amelynek elkövetésével gyanúsítják vagy vádolják őket.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy legkésőbb a vád tartalmának [helyesen: vádirat] bírósághoz való benyújtásakor a vádra vonatkozóan részletes tájékoztatást nyújtsanak, többek között a bűncselekmény jellegéről és jogi minősítéséről, valamint a vádlott szerepének jellegéről.

[...]

- 12 Ugyanezen irányelvnek „Az ügy anyagaiba való betekintés joga” című 7. cikke szerint:

„(1) Amennyiben valakit a büntetőeljárás bármely szakaszában őrizetbe vesznek, illetve fogva tartanak, a tagállamok biztosítják, hogy az adott ügygel kapcsolatos, az illetékes hatóságok birtokában lévő dokumentumokat, amelyek nélkülözhetetlenek az őrizetbe vétel ellen a nemzeti jog szerinti eredményes panasztételhez, vagy a fogva tartás jogszerűsége felülvizsgálatának nemzeti jog szerinti eredményes kezdeményezéséhez, az őrizetbe vett személy vagy ügyvédje rendelkezésére bocsássák.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsított, illetve a vádlott, vagy ügyvédjük legalább az illetékes hatóságok birtokában lévő, a gyanúsítottra vagy a vádlottra nézve akár kedvező, akár terhelő valamennyi tárgyi bizonyítékba betekinthesse az eljárás tisztességességének megóvása és a védelemre való felkészülés érdekében.

[...]

- 13 Az említett irányelv „Ellenőrzés és jogorvoslatok” című 8. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottak és a vádlottak számára a 3–6. cikknek megfelelően nyújtott tájékoztatást az érintett tagállam nemzeti jogában meghatározott jegyzőkönyvezési eljárással feljegyezzék.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottaknak és a vádlottaknak, illetve ügyvédjüknek joga legyen ahhoz, hogy a nemzeti jog eljárásaival összhangban jogorvoslattal élhessenek, ha az illetékes hatóságok elmulasztják vagy megtagadják az ezen irányelv szerinti tájékoztatást.”

Az (EU) 2016/343 irányelv

- 14 A büntetőeljárás során az ártatlanság véelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/343 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2016. L 65., 1. o.) (1) és (9) preambulumbekkezdése szerint:

„(1) [A Charta] 47. és 48. cikke, az [EJEE] 6. cikke, a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 14. cikke és az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 11. cikke rögzítik az ártatlanság véelmét és a tisztességes eljáráshoz való jogot.

[...]

(9) Ezen irányelv célja a büntetőeljárásban a tisztességes eljáráshoz való jog erősítése azáltal, hogy az ártatlanság vélelmének egyes vonatkozásaira és a tárgyaláson való jelenlét jogára vonatkozó közös minimumszabályokat rögzít.”

15 Ezen irányelvnek „A tárgyaláson való jelenlét joga” című 8. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottaknak és a vádlottaknak joguk van a tárgyalásukon jelen lenni.

(2) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az olyan tárgyalás, amelynek eredményeként határozat születhet a gyanúsított vagy a vádlott bűnösségéről vagy ártatlanságáról, az érintett személy távollétében is megtartható, feltéve, hogy:

a) a gyanúsítottat vagy a vádlottat kellő időben tájékoztatták a tárgyalásról és a meg nem jelenés következményeiről; vagy

b) a tárgyalásról értesített gyanúsítottat vagy vádlottat általa meghatalmazott vagy az állam által kirendelt védő képviseli.

[...]

(4) Ha a tagállamok lehetővé teszik a tárgyalásnak a gyanúsított vagy a vádlott távollétében történő megtartását, azonban az e cikk (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek való megfelelés nem lehetséges, mivel a gyanúsított vagy a vádlott ésszerű erőfeszítések megtétele ellenére sem volt fellelhető, a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a határozat ennek ellenére meghozható és végrehajtható. Ebben az esetben a tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottat vagy a vádlottat a határozatról való tájékoztatáskor, különösen elfogásukkor, tájékoztassák a határozat megtámadásának lehetőségéről és az új tárgyaláshoz való jogról is, vagy valamely más jogorvoslatról, a 9. cikknek megfelelően.

[...]”

16 Az említett irányelvnek „Az új tárgyaláshoz való jog” című 9. cikke szerint:

„A tagállamok biztosítják, hogy ha a gyanúsított vagy a vádlott nem volt jelen a saját tárgyalásán és a 8. cikk (2) bekezdésében meghatározott feltételek nem teljesültek, az érintett személynek joga van egy új tárgyaláshoz, vagy más olyan jogorvoslatához, amely lehetővé teszi az ügy érdemi részének új elbírálását, ideértve új bizonyíték megvizsgálását, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához vezethet. E tekintetben a tagállamok biztosítják, hogy az érintett gyanúsítottnak vagy vádlottnak jogában áll jelen lenni, ténylegesen részt venni, a nemzeti jog szerinti eljárásoknak megfelelően, továbbá a védelemhez való jogokat gyakorolni.”

A magyar jog

17 A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a *Magyar Közlöny* 2017. évi 90. száma; a továbbiakban: büntetőeljárás törvény) 78. §-ának (1) bekezdése lényegében azt írja elő, hogy ha valamely büntetőeljárásban részt vevő személy a nem magyar anyanyelvét kívánja használni, joga van ahhoz, hogy anyanyelvét használja, illetve hogy őt tolmács segítse.

- 18 A büntetőeljárás törvény 201. §-ának (1) bekezdése értelmében csak hivatalos képesítéssel rendelkező tolmács rendelhető ki a büntetőeljárásban, de ha ez nem lehetséges, tolmácként kellő nyelvismerettel rendelkező más személy is kirendelhető.
- 19 E törvény 490. §-ának (1) és (2) bekezdése lényegében azt írja elő, hogy a nemzeti bíróság hivatalból vagy indítványra felfüggesztheti az eljárást, és az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezheti.
- 20 Az említett törvény 491. §-a (1) bekezdésének a) pontja lényegében azt írja elő, hogy a bíróság a felfüggesztett eljárást folytatja, ha az eljárás felfüggesztésének oka megszűnt.
- 21 Ugyanezen törvény 513. §-a (1) bekezdésének a) pontja úgy rendelkezik, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló végzéssel szemben nincs helye fellebbezésnek.
- 22 A büntetőeljárás törvény 667. §-ának (1) bekezdése értelmében a legfőbb ügyész (Magyarország) az alsóbb fokú bíróságok által hozott ítéletek és végzések ellen a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslattal élhet a Kúria (Magyarország) előtt.
- 23 E törvény 669. §-a szerint:

„(1) Ha a Kúria a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslatot alaposnak találja, ítéletében megállapítja, hogy a sérelmezett határozat törvénysértő, ellenkező esetben a jogorvoslatot végzésével elutasítja.

(2) A Kúria a törvénysértés megállapítása esetén a terheltet felmentheti, a kényszergyógykezelését mellőzheti, az eljárást megszüntetheti, enyhébb büntetést szabhat ki, vagy enyhébb intézkedést alkalmazhat, illetve ilyen határozat meghozatala érdekében a sérelmezett határozatot hatályon kívül helyezheti, és szükség esetén az eljárást bíróságot új eljárásra utasíthatja.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott eseteken kívül a Kúria határozata csak a törvénysértést állapíthatja meg.

[...]

- 24 A büntetőeljárás törvény 755. §-a (1) bekezdésének a) pontja, illetve aa) alpontja értelmében abban az esetben, ha a külföldön ismert helyen tartózkodó terhelt szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg a tárgyaláson, a büntetőeljárást a terhelt távollétében kell lefolytatni, ha nincs helye európai vagy nemzetközi elfogatóparancs kibocsátásának, vagy arra azért nem kerül sor, mert az ügyészség végrehajtandó szabadságvesztés-büntetés kiszabására vagy javítóintézeti nevelés alkalmazására nem tesz indítványt.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 25 A kérdést előterjesztő bíróság, a Pesti Központi Kerületi Bíróság egyesbírájaként büntetőeljárást folytat a török származású svéd állampolgárságú IS ellen a lőfegyverek vagy lőszeres megszerzésére, tartására, készítésére, forgalomba hozatalára, behozatalára, kivitelére vagy

szállítására vonatkozó magyar jogi rendelkezések megsértésének gyanúja miatt. A bírósági eljárás nyelve a magyar, amelyet a terhelt nem ismer. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a terhelt csak tolmács segítségével tud kommunikálni.

- 26 IS-t 2015. augusztus 25-én vették őrizetbe Magyarországon, és ugyanezen a napon gyanúsítottként hallgatták ki. A kihallgatást megelőzően IS védő és tolmács kirendelését kérte; a kihallgatáson, amelyen a védő nem tudott részt venni, közölték vele a gyanúsítást. IS megtagadta a vallomástételt azzal az indokkal, hogy nem tudott a védőjével tanácskozni.
- 27 Az említett kihallgatás során a nyomozóhatóság svéd nyelvű tolmács közreműködésével járt el. Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság szerint semmilyen információ nincs arra vonatkozóan, hogy a tolmácsot milyen módon választották ki, és a képességeit hogyan ellenőrizték, sem pedig arra vonatkozóan, hogy a tolmács és IS megértette-e egymást.
- 28 IS-t a kihallgatást követően szabadon bocsátották. Jelenleg Magyarországon kívül tartózkodik, és a korábban közölt címéről a küldemény „nem kereste” jellel érkezett vissza. A kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy az eljárás bírósági szakaszában a terhelt jelenléte azonban kötelező az előkészítő ülésen, és hogy nemzeti elfogatóparancs vagy európai elfogatóparancs kibocsátására csak abban az esetben kerülhet sor, ha a terhelttel szemben szabadságvesztés-büntetés kiszabásának lenne helye. Megjegyzi azonban, hogy a jelen ügyben az ügyész pénzbüntetés kiszabását indítványozta, így amennyiben a terhelt szabályszerű idézés ellenére nem jelenik meg, a kérdést előterjesztő bíróságnak a távollétében kell lefolytatnia az eljárást.
- 29 E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi elsősorban, hogy a 2010/64 irányelv 5. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamok konkrét intézkedéseket hoznak annak biztosítása érdekében, hogy a tolmácsolás és a fordítás megfeleljen a 2. cikk (8) bekezdése és a 3. cikk (9) bekezdése értelmében megkövetelt minőségnek, azaz a tolmácsolás minőségének elégségesnek kell lennie a tisztességes eljárás garantálásához, különösen annak biztosításával, hogy a gyanúsítottak vagy a vádlottak megismerhessék az ellenük indított ügyet, és képesek legyenek gyakorolni védelemhez való jogukat. Megjegyzi továbbá, hogy az említett irányelv 5. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a tolmácsolás és fordítás megfelelőségének és az azokhoz való hatékony hozzáférés előmozdítása érdekében a tagállamok törekednek arra, hogy létrehozzák a megfelelő képesítéssel rendelkező független fordítók és tolmácsok nyilvántartását.
- 30 Ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy a 2012/13 irányelv 4. cikkének (5) bekezdése és 6. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az őrizetbe vett vagy fogva tartott gyanúsítottak és vádlottak haladéktalanul kapják kézhez a jogokról szóló írásbeli tájékoztatót az általuk értett nyelven, továbbá azt, hogy tájékoztatást kapjanak a bűncselekményről, amelynek elkövetésével gyanúsítottak vagy vádolják őket.
- 31 Ebben az összefüggésben megjegyzi, hogy a szakfordítóknak és tolmácsoknak jelenleg Magyarországon nincs nyilvántartása, és arra nézve sincs pontosabb szabályozás, hogy ki rendelhető ki és milyen kritériumok alapján szakfordítóként vagy eseti tolmácsként a büntetőeljárásban, mivel szabályozás tárgyát kizárólag a dokumentumok hiteles fordítása képezi. Ilyen szabályozás hiányában sem az ügyvéd, sem pedig a bíróság nem tudja ellenőrizni a tolmácsolás minőségét. A magyar nyelvet nem ismerő terhelttel az első gyanúsított kihallgatása

során tolmács közreműködésével közlik a gyanúsítást, és tájékoztatják eljárási jogairól, azonban a tolmács megfelelő szakismerete hiányában a kérdést előterjesztő bíróság szerint sérülhet az érintett személyek tájékoztatáshoz való joga és védekezéshez való joga.

- 32 A kérdést előterjesztő bíróság szerint ezért kérdésként merül fel, hogy összeegyeztethető-e a magyar szabályozás és gyakorlat a 2012/13 irányelvvel, illetve a 2010/64 irányelvvel, valamint hogy az uniós szabályozás értelmezéséből az következik-e, hogy összeegyeztethetlenség esetén a nemzeti bíróság a terhelttel szemben távollétében nem folytathatja le a büntetőeljárását.
- 33 Másodsorban a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy a 2012. január 1-jén hatályba lépett igazságügyi reform nyomán a bíróságok központi igazgatása az Országgyűlés által 9 évre kinevezett Országos Bírósági Hivatal (a továbbiakban: OBH) elnöke kezébe került, és hogy az elnök széles körű jogkörrel rendelkezik, ideértve a bírák kinevezését, a bíróságok vezetőinek kinevezését és a bírák vonatkozásában a fegyelmi eljárások kezdeményezését.
- 34 Pontosítja továbbá, hogy az OBH elnökének felügyeletére, és egyes kérdésekben a döntéseinek jóváhagyására a bírák által választott Országos Bírői Tanács (a továbbiakban: OBT) jogosult. Márpedig az OBT 2018. május 2-án egy jelentést fogadott el, amelyben arra a megállapításra jutott, hogy az OBH elnöke megsértette a sarkalatos törvény rendelkezéseit azzal a gyakorlatával, hogy több esetben megfelelő indokolás nélkül bírói és bírósági vezetői pályázatokat nyilvánított eredménytelennek, ezt követően pedig a vezetői álláshelyek betöltését ideiglenes megbízás útján oldotta meg. Az OBH elnöke 2018. április 24-én az OBT-t nem törvényesen működőnek nyilvánította, és azóta minden érdemi együttműködést megtagadott a testülettel és annak tagjaival. Az OBT több esetben jelezte, hogy az OBH elnöke és az általa kinevezett bírósági vezetők figyelmen kívül hagyják az OBT egyes jogköreit.
- 35 A kérdést előterjesztő bíróság jelzi továbbá, hogy a Fővárosi Törvényszék (Magyarország) – a kérdést előterjesztő bíróság tekintetében fellebbviteli bíróság – elnökét ideiglenes megbízás útján nevezte ki az OBH elnöke. Ezen információ relevanciájának hangsúlyozása érdekében a kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy az OBH elnöke milyen befolyást gyakorolhat a bírák munkájára és szakmai előmenetelére, ideértve az ügyek elosztását, a fegyelmi felelősséget és a munkakörnyezetet is.
- 36 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság – hivatkozva egyrészt néhány nemzetközi véleményre és jelentésre, amelyek megállapították, hogy az OBH elnökének kezében túl sok jogkör összpontosul ellensúlyok nélkül, másrészt pedig a Bíróság és az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatára – arra keresi a választ, hogy egy ilyen helyzet összeegyeztethető-e az EUSZ 19. cikkben és a Charta 47. cikkében foglalt bírói függetlenség elvével. Arra is választ vár, hogy ebben az összefüggésben az előtte folyamatban lévő eljárás tisztességesnek tekinthető-e.
- 37 Harmadsorban, a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy a 2018. szeptember 1-jén hatályba lépett törvénymódosítás az ügyészek javadalmazása kapcsán bizonyos pótlékokat megemelt, míg a bírák javadalmazására vonatkozóan nem történt módosítás. Következésképpen megtört a korábbi évtizedes gyakorlat, miszerint a bírák azonos illetményt kapnak, mint a megfelelő szinten, azonos beosztással, azonos szolgálati idővel rendelkező ügyészek. Az OBT felhívta e helyzetre a magyar kormány figyelmét, amely ígéretet tett arra, hogy legkésőbb 2020. január 1-jével új bértáblát vezetnek be, ilyen törvényjavaslat azonban a mai napig nem került benyújtásra, így a bírák illetménye 2003 óta változatlan maradt. A kérdést előterjesztő bíróságban tehát felmerül a kérdés, hogy különös tekintettel az inflációra és az átlagkereseteknek az évek során Magyarországon bekövetkező emelkedésére, a hosszú időn keresztül nem rendezett bírói

illetmény nem vált-e ki ténylegesen ugyanolyan hatást, mint egy bércsökkenés, továbbá az is felvetődik, hogy az ügyészi béremeléssel a Magyar Állam szándékosan hozza méltatlan helyzetbe a magyar bírói kart. Ráadásul a jelenlegi bírói alapilletményhez képest magasnak tekinthető, az OBH elnöke és a bírósági vezetők által adott diszkrecionális juttatások és jutalmazási gyakorlat általánosságban és rendszerszinten sérti a bírói függetlenség elvét.

38 E körülmények között a Pesti Központi Kerületi Bíróság úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) a) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 6. cikk (1) bekezdését és a 2010/64 irányelv 5. cikk[ének] (2) bekezdését, hogy a tagállamnak az eljárás nyelvét nem ismerő terheltek tisztességes eljáráshoz való jogának biztosításához megfelelő képesítéssel rendelkező független fordítók és tolmácsok nyilvántartását kell létrehoznia, vagy – ennek hiányában – más módon kell biztosítani, hogy a bírósági eljárásban a tolmácsolás minőségének megfelelősége ellenőrizhető legyen?
- b) Amennyiben az előbbi kérdést igennel kell megválaszolni, és az adott ügyben a tolmácsolás megfelelő minőségének hiányában nem lehet a terhelt tájékoztatásának megtörténtét megállapítani az ellene felhozott gyanúsítás, vád tárgyát illetően, úgy kell-e értelmezni az EUSZ 6. cikk (1) bekezdését és a 2012/13 irányelv 4. cikk[ének] (5) bekezdését és 6. cikk[ének] (1) bekezdését, hogy ez esetben az eljárás a terhelt távollétében nem folytatható?
- 2) a) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében és [a Charta] 47. cikkében, valamint az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatában foglalt bírói függetlenség elvét, hogy ezen elv megsértését jelenti, ha a bíróságok központi igazgatásának feladatait ellátó, Országgyűlés által kinevezett és kizárólag az Országgyűlés által elszámoltatható és felmenthető [OBH] elnöke egy bíróságnak [az] elnöki pozícióját – amely elnök többek között az ügyelosztás meghatározására, bírókkal szembeni fegyelmi eljárás kezdeményezésére és a bíró értékelésére is jogosult – pályázati eljárás megkerülésével, tartósan az erre felhatalmazott bírói öngazgatási testületek véleményének figyelmen kívül hagyásával, ideiglenes megbízással tölti be?
- b) Amennyiben az előbbi kérdést igennel kell megválaszolni, és az adott ügyben eljáró bíró alappal tarthat attól, hogy őt bírói, igazgatási tevékenysége miatt jogtalan hátrány éri, úgy kell-e értelmezni az említett elvet, hogy az ügyben nem biztosított a tisztességes eljárás?
- 3) a) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében és [a Charta] 47. cikkében, valamint az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatában foglalt bírói függetlenség elvét, hogy ezzel az elvvel nem összeegyeztethető az a helyzet, hogy 2018. szeptember 1[-je] óta – eltérően a korábbi több évtizedes gyakorlattól – a magyar bírák a törvény szerint kisebb javadalmazásban részesülnek, mint a megfelelő szinten, azonos beosztással, azonos szolgálati idővel rendelkező ügyészek, és az ország gazdasági helyzetét figyelembe véve illetményük általában sem áll összhangban az általuk ellátott feladatok jelentőségével, különös tekintettel az igazgatási vezetők diszkrecionális jutalmazási gyakorlatára?
- b) Amennyiben az előbbi kérdést igennel kell megválaszolni, úgy kell-e értelmezni a bírói függetlenség említett elvét, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog ilyen körülmények között nem lehet biztosított?”

- 39 2019. november 18-i határozatával (a továbbiakban: előzetes döntéshozatal iránti kiegészítő kérelem) a kérdést előterjesztő bíróság többek között az előzetes döntéshozatal iránti eredeti kérelmének kiegészítésére irányuló kérelmet terjesztett elő.
- 40 Az előzetes döntéshozatal iránti kiegészítő kérelemből kitűnik, hogy 2019. július 19-én a legfőbb ügyész a büntetőeljárás törvény 667. §-a alapján a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslattal élt a Kúria előtt az előzetes döntéshozatal iránti eredeti kérelemmel szemben. Ebből az is kitűnik, hogy a Kúria a 2019. szeptember 10-i ítéletében megállapította, hogy ez az előzetes döntéshozatal iránti kérelem törvénysértő, és lényegében úgy ítélte meg, hogy az előterjesztett kérdések nem relevánsak az alapügy megoldása szempontjából (a továbbiakban: a Kúria ítélete).
- 41 A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy a Kúria ítéletéből az következik, hogy az előzetes döntéshozatalra utalásnak az EUMSZ 267. cikkel bevezetett rendszere arra irányul, hogy felkérje a Bíróságot, hogy olyan kérdésekben foglaljon állást, amelyek nem valamely tagállam alkotmányos rendjére, hanem az uniós jogra vonatkoznak, ezáltal biztosítva a koherens értelmezést az Európai Unión belül. Ezen ítélet szerint ezenkívül a büntetőeljárás felfüggesztésére csak a vádlott bűnösségére vonatkozó végleges határozat meghozatala céljából kerülhet sor. Márpedig a Kúria úgy véli, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések, ahogyan azokat a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatal iránti eredeti kérelmében megfogalmazta, nem relevánsak IS bűnösségének értékelése szempontjából, így e kérelem törvénysértő. A Kúria ítélete utal a saját korábbi elvi döntéseire is, amelyek szerint nincs helye előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének annak megállapítása céljából, hogy az irányadó magyar jog nem felel meg az uniós jog által védett alapelveknek.
- 42 A kérdést előterjesztő bíróság szerint, bár a Kúria ítélete az előzetes döntéshozatal iránti eredeti kérelem törvénysértő jellegének megállapítására szorítkozik, anélkül hogy magát az előzetes döntéshozatalra utaló határozatot hatályon kívül helyezné, a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat alapján hozott határozat alapvető hatással lesz az alsóbb fokú bíróságok későbbi ítélkezési gyakorlatára, mivel e jogorvoslat célja a nemzeti ítélkezési gyakorlat egységesítése. Ennélfogva fennáll annak a veszélye, hogy a Kúria ítélete a jövőben dermesztő hatást vált ki az alsóbb fokú bíróságok bírái körében, akik az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel kívánnának fordulni a Bírósághoz.
- 43 Ezenfelül a kérdést előterjesztő bíróságban kérdés merült fel az előtte folyamatban lévő, jelenleg felfüggesztett büntetőeljárás folytatását illetően, és úgy véli, hogy az attól függ, hogy a Kúria ítélete jogellenes-e, vagy sem.
- 44 Ugyanis vagy az bizonyosodik be, hogy a Kúria jogosult volt vizsgálni az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, és azt törvénysértőnek minősíteni. Ebben az esetben a kérdést előterjesztő bíróságnak folytatnia kell az alapeljárást, mivel a büntetőeljárás törvény 491. §-a (1) bekezdésének a) pontja értelmében a bíróság az eljárást folytatja, ha az eljárás felfüggesztésének oka megszűnt. Kétségtelenül – a kérdést előterjesztő bíróság szerint – a magyar jog egyetlen rendelkezése sem írja elő, hogy mi a teendő akkor, ha az eljárás függesztése törvénysértő módon történt. Analógia útján azonban a büntetőeljárás törvény e rendelkezése értelmezhető akként, hogy a bírónak ilyen esetben folytatnia kell az eljárást.

- 45 Vagy pedig az bizonyosodik be, hogy a Kúria nem volt jogosult e kérelmet törvénysértőnek minősíteni, és ebben az esetben az alsóbb fokú bíróságnak az uniós joggal ellentétesként figyelmen kívül kell hagynia a Kúria ezen ítéletét annak ellenére, hogy a Kúria a nemzeti jog egységét biztosító alkotmányos jogkörrel rendelkezik.
- 46 Ezenkívül a Kúria ítélete azon nemzeti ítélkezési gyakorlatra támaszkodik, amely szerint a magyar jognak az uniós joggal való összeegyeztethetősége nem képezheti előzetes döntéshozatali eljárás tárgyát. Ez az ítélkezési gyakorlat ellentétes az uniós jog elsőbbségének elvével és a Bíróság ítélkezési gyakorlatával.
- 47 A kérdést előterjesztő bíró hozzáteszi, hogy 2019. október 25-én a Fővárosi Törvényszék elnöke a Kúria ítéletében szereplő indokok szó szerinti átvételével fegyelmi eljárást kezdeményezett vele szemben.
- 48 A magyar kormány által közölt azon tájékoztatást követően, amely szerint a fegyelmi eljárást megszüntették, a Bíróság kérdést intézett a kérdést előterjesztő bírósághoz. 2019. december 10-i válaszában ez utóbbi megerősítette, hogy a Fővárosi Törvényszék elnöke 2019. november 22-i iratával visszavonta a fegyelmi eljárás kezdeményezését.
- 49 A kérdést előterjesztő bíró ugyanakkor azt is jelezte, hogy e tekintetben nem kívánja módosítani az előzetes döntéshozatal iránti kiegészítő kérelmet, mivel aggodalma nem abból ered, hogy vele szemben fegyelmi eljárást kezdeményeztek, hanem inkább abból, hogy ilyen körülmények között fegyelmi eljárást lehet kezdeményezni.
- 50 A kérdést előterjesztő bíró szerint ugyanis sem a közvetlen vezetője, sem a Pesti Központi Kerületi Bíróság büntető kollégiumának vezetője nem kérdőjelezte meg az általa végzett munka minőségét, így e fegyelmi eljárás egyedüli oka az előzetes döntéshozatalra utaló eredeti határozat tartalma.
- 51 E körülmények között határozott úgy a Pesti Központi Kerületi Bíróság, hogy további két kérdést terjeszt a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:
- „4) a) Úgy kell-e értelmezni az [EUMSZ] 267. cikk[et], hogy ezzel ellentétes az a nemzeti gyakorlat, amelyben a végső bírói fórum a tagállam joggyakorlatának egységesítését célzó eljárásban az alsóbb fokú bíróság előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményező végzését – az adott végzés jogi hatályát nem érintően – törvénysértőnek minősíti?
- b) Amennyiben a [4) a)] kérdést igennel kell megválaszolni, úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 267. cikk[et], hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak az ezzel ellentétes felsőbb bírói döntéseket és jogegység érdekében hozott elvi állásfoglalásokat figyelmen kívül kell hagynia?
- c) Amennyiben a [4) a)] kérdést nemmel kell megválaszolni, ilyen esetben folytatható-e a felfüggesztett büntetőeljárás az előzetes döntéshozatali eljárás alatt?
- 5) Úgy kell-e értelmezni az [EUSZ] 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében és [a Charta] 47. cikkében, valamint az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatában foglalt bírói függetlenség elvét az [EUMSZ] 267. [cikk] fényében, hogy ezzel az elvvel nem egyeztethető össze, ha egy bíróval szemben előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése miatt fegyelmi eljárást kezdeményeznek?”

A gyorsított eljárás iránti kérelemről

- 52 A kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kiegészítő kérelmében azt kérte, hogy a Bíróság az ügyet a Bíróság eljárási szabályzatának 105. cikke alapján gyorsított eljárásban bírálja el. E kérelem alátámasztása érdekében arra hivatkozik, hogy a gyorsított eljárás megindítása különösen azon tény alapján indokolt, hogy a Kúria ítélete és a vele szemben indított fegyelmi eljárás rendkívül negatív, dermesztő hatás kiváltására alkalmas, amely Magyarországon kihatással lehet minden jövőbeli, az EUMSZ 267. cikk szerinti előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló határozatra.
- 53 Az eljárási szabályzat 105. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérelmére vagy kivételesen hivatalból a Bíróság elnöke az előadó bíró és a főtanácsnok meghallgatását követően dönthet úgy, hogy az előzetes döntéshozatal tekintetében gyorsított eljárást alkalmaz, ha az ügy jellege megköveteli, hogy elbírálására a lehető legrövidebb időn belül kerüljön sor.
- 54 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy ez a gyorsított eljárás olyan eljárási eszközt képez, amelynek célja a rendkívül sürgős helyzetekre való reagálás. Egyebekben a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az is kitűnik, hogy a gyorsított eljárás alkalmazásától el lehet tekinteni, ha az ügy által felvetett jogi problémák érzékeny és összetett jellege miatt az ilyen eljárás nehezen alkalmazható, különösen, ha a Bíróság előtti eljárás írásbeli szakaszának lerövidítése nem tűnik helyénvalónak (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorelor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 103. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 55 A jelen ügyben a Bíróság elnöke, az előadó bíró és a főtanácsnok meghallgatását követően a 2019. december 19-i határozatával elutasította a jelen ügy gyorsított eljárásban történő elbírálására irányuló kérelmet. Amint ugyanis a jelen ítélet 48. pontjából kitűnik, a kérdést előterjesztő bíróval szembeni fegyelmi eljárás kezdeményezését visszavonták. Egyébiránt az alap-büntetőügy nem olyan személyre vonatkozik, akivel szemben szabadságelvonással járó intézkedést alkalmaztak.
- 56 E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság által ily módon szolgáltatott információk és magyarázatok alapján nem tűnt úgy, hogy a jelen ügy, amely egyébiránt – amint az a jelen ítélet 52. pontjából kitűnik – rendkívül érzékeny és összetett kérdéseket vet fel, olyan mértékben sürgős lenne, hogy az igazolhatná az előzetes döntéshozatalra utalásra vonatkozó általános eljárási szabályoktól való kivételes eltérést.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A negyedik kérdéstről

- 57 Az elsőként vizsgálandó negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUMSZ 267. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha valamely tagállam legfelsőbb bírósága a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat alapján a valamely alsóbb fokú bíróság által az említett rendelkezés értelmében a Bírósághoz benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmet – az e kérelmet magában foglaló határozat jogi hatályát nem

érintően – törvénysértőnek minősíti, és amennyiben e kérdésre igenlő választ kell adni, hogy az uniós jog elsőbbségének elvét úgy kell-e értelmezni, hogy az arra kötelezi ezen alsóbb fokú bíróságot, hogy figyelmen kívül hagyja a legfelsőbb bíróság ilyen határozatát.

Az elfogadhatóságról

- 58 A magyar kormány azt állítja, hogy a negyedik kérdés elfogadhatatlan, mivel az uniós jog értelmezésének szükségességére vonatkozóan az előzetes döntéshozatal iránti kiegészítő kérelemben kifejtett indokok nem relevánsak az alapügy kimenetele szempontjából, különös tekintettel arra, hogy a Kúria ítélete nem fejt ki joghatást az előzetes döntéshozatalra utaló határozatra. Ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság által arra vonatkozóan megfogalmazott feltételezések, hogy ez az ítélet milyen hatással lehet az előzetes döntéshozatali kezdeményezésekre, jövőbeli és hipotetikus eseményeken alapulnak, ennél fogva maguk sem relevánsak az alapeljárás kimenetele szempontjából.
- 59 Előljáróban emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikkben előírt előzetes döntéshozatali eljárás a Bíróság és a nemzeti bíróságok között olyan együttműködést hoz létre, amely a feladatmegosztáson alapul, és olyan eszközt jelent, amelynek révén a Bíróság az uniós jog értelmezését nyújtja a nemzeti bíróságok számára, amely az eléjük terjesztett jogviták eldöntéséhez szükséges (lásd ebben az értelemben: 2007. június 21-i *Omni Metal Service* ítélet, C-259/05, EU:C:2007:363, 16. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 60 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében, ezen együttműködés keretében kizárólag az alapügyben eljáró és a meghozandó bírósági határozatért felelős nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira tekintettel megítélje mind az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szükségességét az ügydöntő határozat meghozatala szempontjából, mind a Bíróság elé terjesztett kérdések relevanciáját. Következésképpen, amennyiben az előterjesztett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság főszabály szerint köteles határozatot hozni (2020. november 24-i *Openbaar Ministerie [Okirat-hamisítás]* ítélet, C-510/19, EU:C:2020:953, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 61 Ebből következik, hogy az uniós jogra vonatkozó kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor tagadhatja meg a nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéssel kapcsolatos határozathozatalt, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2020. november 24-i *Openbaar Ministerie [Okirat-hamisítás]* ítélet, C-510/19, EU:C:2020:953, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 62 A jelen ügyben, mivel a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy folytatható-e az alap-büntetőeljárás abban az esetben, ha a Kúria ítéletét az uniós joggal ellentétesnek kell tekinteni, meg kell állapítani, hogy még ha a Kúria ítélete nem is helyezi hatályon kívül és nem módosítja az előzetes döntéshozatalra utaló határozatot, és nem is kötelezi a kérdést előterjesztő bíróságot e határozat visszavonására vagy módosítására, a Kúria ítélete hatással van e bíróságra és az alap-büntetőeljárásra.
- 63 Ha ugyanis e legfelsőbb bíróság törvénysértőnek minősíti az alsóbb fokú bíróság által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, az ilyen minősítés szükségképpen következményekkel jár ez utóbbi bíróságra nézve, még akkor is, ha az előzetes döntéshozatalra utaló határozat

érvényességére nincs közvetlen hatással. Így a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróságnak különösen azt kell eldöntenie, hogy fenntartja-e, vagy sem, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseit, ugyanakkor pedig határoznia kell arról, hogy fenntartja-e, vagy sem, az eljárás felfüggesztéséről szóló határozatát, amelyet a Kúria lényegében törvénysértőnek minősített, vagy éppen ellenkezőleg, ezen ítélet fényében visszavonja a kérdéseit, és folytatja az alap-büntetőeljárást.

- 64 Végezetül, amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, a Kúria ítéletét a nemzeti jog egységességének biztosítása érdekében az elvi bírósági határozatok számára fenntartott hivatalos lapban tették közzé.
- 65 Ráadásul ilyen körülmények között a kérdést előterjesztő bíróságnak azt is értékelnie kell, hogy az előzetes döntéshozatal iránti eredeti kérelmének fenntartásával nem teszi-e ki az alapügyben meghozandó érdemi határozatot annak, hogy az ellen amiatt éljenek jogorvoslattal, hogy az eljárás során e bíróság olyan előzetes döntéshozatalra utaló határozatot hozott, amelyet a Kúria törvénysértőnek minősített.
- 66 A fenti megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy a negyedik kérdés nem tekinthető irrelevánsnak az alapeljárás kimenetele szempontjából, éppen ezért elfogadható.

A kérdés érdeméről

- 67 Ami elsősorban azt a kérdést illeti, hogy az EUMSZ 267. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az, hogy valamely tagállam legfelsőbb bírósága a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat alapján a valamely alsóbb fokú bíróság által az említett rendelkezés értelmében a Bírósághoz benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmet – az e kérelmet magában foglaló határozat jogi hatályát nem érintően – törvénysértőnek minősíti, emlékeztetni kell arra, hogy a Szerződésekkel létrehozott bírósági rendszer sarokkövét az EUMSZ 267. cikkben előírt előzetes döntéshozatali eljárás alkotja, amely a bírák közötti párbeszédnek a Bíróság és a tagállami bíróságok közötti létrehozatalával az uniós jog egységes értelmezésének biztosítására irányul, lehetővé téve ezáltal az uniós jog koherenciájának, teljes érvényesülésének és autonómiájának, valamint végső soron a Szerződésekkel létrehozott jog sajátos jellegének biztosítását (lásd ebben az értelemben: 2021. március 2-i A. B. és társai [A legfelsőbb bíróság bíráinak kinevezése – Jogorvoslat] ítélet, C-824/18, EU:C:2021:153, 90. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 68 E tekintetben a Bíróság már több ízben kimondta, a nemzeti bíróságok a lehető legszélesebb lehetőséggel rendelkeznek arra, hogy az uniós jog vonatkozó rendelkezésének értelmezése kérdésében a Bírósághoz forduljanak, és e lehetőség kötelezettséggé válik a végső fokon eljáró bíróságok esetében, a Bíróság ítélkezési gyakorlata által elismert kivételektől eltekintve (2016. április 5-i PFE-ítélet, C-689/13, EU:C:2016:199, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 69 E lehetőség, valamint ez a kötelezettség ugyanis az EUMSZ 267. cikk által a nemzeti bíróságok és a Bíróság között létrehozott együttműködési rendszerből, valamint az e rendelkezés által a nemzeti bíróságokra ruházott, az uniós jog alkalmazásával összefüggő bírói feladatkörből fakad (2016. április 5-i PFE-ítélet, C-689/13, EU:C:2016:199, 33. pont).

- 70 Következésképpen a valamely ügyben eljáró nemzeti bíróságnak, ha úgy véli, hogy annak keretében az uniós jog értelmezésével vagy érvényességével kapcsolatos kérdés merül fel, lehetősége van, illetve kötelessége előzetes döntéshozatal céljából a Bírósághoz fordulni, anélkül hogy e lehetőséget vagy e kötelezettséget jogszabályi jellegű vagy ítélkezési gyakorlatból eredő nemzeti szabályok akadályozhatnák (2016. április 5-i PFE-ítélet, C-689/13, EU:C:2016:199, 34. pont).
- 71 A jelen ügyben, még ha a Kúria ítélete kizárólag az előzetes döntéshozatal iránti eredeti kérelem törvénysértő jellegének megállapítására szorítkozik is, és nem helyezi hatályon kívül az e kérelmet tartalmazó határozatot, nem kötelezi a kérdést előterjesztő bíróságot e kérelem visszavonására és az alapeljárás folytatására, a Kúria az említett kérelem jogszerűségének a büntetőeljárás törvény 490. §-a szempontjából történő vizsgálatával – amint azt a főtanácsnok is megjegyezte az indítványának 43. pontjában – az előzetes döntéshozatalra utaló eredeti kérelem olyan vizsgálatát végezte el, amely a Bíróság által az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságának meghatározása érdekében végzett vizsgálathoz hasonlítható.
- 72 Jóllehet az EUMSZ 267. cikkel nem ellentétes az, ha az előzetes döntéshozatalra utaló határozattal szemben a nemzeti jog alapján jogorvoslattal lehet élni, valamely legfelsőbb bíróságnak az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet azon az alapon törvénysértőnek minősítő határozata, hogy az előterjesztett kérdések nem relevánsak és szükségesek az alapjogvita eldöntése szempontjából, összeegyeztethetetlen e cikkel, mivel ezen tényezők értékelése – amint az a Bíróságnak a jelen ítélet 60. és 61. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatából kitűnik – a Bíróságnak az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elfogadhatóságának megállapítására vonatkozó kizárólagos hatáskörébe tartozik (lásd ebben az értelemben: 2008. december 16-i Cartesio ítélet, C-210/06, EU:C:2008:723, 93–96. pont).
- 73 Ezenkívül, amint azt a főtanácsnok az indítványának 48. pontjában megjegyezte, az uniós jog hatékonyságát veszélyeztetné az, ha a legfelsőbb nemzeti bírósághoz benyújtott kereset kimenetele visszatárhathatná az uniós jog által szabályozott jogvitával kapcsolatban eljáró nemzeti bíróságot attól, hogy éljen az EUMSZ 267. cikkben részére biztosított azon lehetőséggel, hogy az uniós jog értelmezésével vagy érvényességével kapcsolatos kérdéseket terjesszen a Bíróság elé azzal a céllal, hogy dönthessen arra vonatkozóan, hogy valamely nemzeti szabály azzal összeegyeztethető-e, vagy sem (lásd ebben az értelemben: 2010. június 22-i Melki és Abdeli ítélet, C-188/10 és C-189/10, EU:C:2010:363, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 74 Ugyanis, még ha a Kúria nem is kötelezte a kérdést előterjesztő bíróságot az előzetes döntéshozatal iránti eredeti kérelem visszavonására, mindazonáltal a legfelsőbb bíróság az ítéletében e kérelmet törvénysértőnek minősítette. Márpedig a törvénysértés ilyen megállapítása gyengítheti mind a Bíróság által a kérdést előterjesztő bíróságnak adandó válaszok tekintélyét, mind pedig a kérdést előterjesztő bíróság által e válaszok fényében meghozandó határozatot.
- 75 Egyébiránt a Kúria ezen ítélete arra ösztönözheti a magyar bíróságokat, hogy tartózkodjanak a kérdések Bíróság elé terjesztésétől annak elkerülése érdekében, hogy valamelyik fél az említett ítélet alapján vitassa az előzetes döntéshozatal iránti kérelmeiket, vagy hogy a kérelmeik a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat tárgyát képezzék.
- 76 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az előzetes döntéshozatali mechanizmust illetően „a jogaik védelmében érdekelt magánszemélyek ébersége hatékony ellenőrzést eredményez, amely kiegészíti az [EUMSZ 258. és EUMSZ 259. cikk] által az Európai Bizottság és a tagállamok gondosságára bízott ellenőrzést” (1963. február 5-i van Gend & Loos ítélet, 26/62, EU:C:1963:1,

25. o.). Az EUMSZ 267. cikk által a nemzeti bíróságokra ruházott hatáskör gyakorlásának korlátozása leszűkítené a magánszemélyeket az uniós jog alapján megillető jogok hatékony bírói védelmét.
- 77 Ennélfogva a Kúria ítélete sérti a nemzeti bíróságok EUMSZ 267. cikkben elismert jogkörét, következésképpen pedig az előzetes döntéshozatali mechanizmussal a Bíróság és a nemzeti bíróságok között létesített együttműködés hatékonyságát (lásd analógia útján: 2016. július 5-i Ognyanov ítélet, C-614/14, EU:C:2016:514, 25. pont).
- 78 Másodsorban, ami azt a kérdést illeti, hogy az uniós jog elsőbbségének elve megköveteli-e, hogy az érintett tagállam legfelsőbb bírósága által – az előzetes döntéshozatalra utaló határozat jogi hatályát nem érintően – törvénysértőnek minősített előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bírósághoz előterjesztő nemzeti bíróság figyelmen kívül hagyja a legfelsőbb bíróság ilyen határozatát, először is emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében az uniós jog elsőbbségének elve szentesíti az uniós jog elsődlegességét a tagállamok jogával szemben. Ez az elv tehát arra kötelezi a tagállamok valamennyi szervét, hogy biztosítsák a különböző uniós jogi normák teljes érvényesülését, mivel a tagállamok joga nem befolyásolhatja az e különböző normáknak az említett államok területére nézve elismert hatását (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorelor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 244. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 79 Ily módon a Bíróság már több alkalommal megállapította, hogy az uniós jog elsőbbségének elve értelmében nem sértheti az uniós jog egységességét és hatékonyságát az, hogy a tagállam – akár alkotmányos jellegű – nemzeti jogi rendelkezésekre hivatkozik. A következetes ítélkezési gyakorlat értelmében ugyanis az uniós jog elsőbbségének elvéhez kapcsolódó hatások a tagállamok valamennyi szervére vonatkoznak, anélkül hogy többek között a bírósági hatáskörök megosztására vonatkozó belső rendelkezések – ideértve az alkotmányos jellegűeket is – akadályozhatnák azt (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorelor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 245. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 80 Másodsorban, amint az az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, az EUMSZ 267. cikk szerinti eljárás végrehajtását akadályozó nemzeti jogi rendelkezés alkalmazását mellőzni kell, anélkül hogy az érintett bíróságnak kérnie kellene vagy meg kellene várnia e rendelkezés jogalkotói vagy bármilyen egyéb alkotmányos úton történő megsemmisítését (2021. március 2-i A. B. és társai [A legfelsőbb bíróság bíráinak kinevezése – Jogorvoslat] ítélet, C-824/18, EU:C:2021:153, 141. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 81 Ebből következik, hogy az uniós jog elsőbbségének elve arra kötelezi az alsóbb fokú bíróságot, hogy mellőzze az érintett tagállam legfelsőbb bíróságának határozatát, ha úgy ítéli meg, hogy az sérti az EUMSZ 267. cikkben számára biztosított előjogokat, és következésképpen a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti, az előzetes döntéshozatali mechanizmus által létrehozott együttműködés hatékonyságát. Pontosítani kell, hogy ezen előjogok terjedelmére tekintettel semmilyen, ezen határozat fenntartása mellett szóló indok nem következhet abból az esetleges körülményből, hogy a Bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelemre vonatkozó határozatában az ezen alsóbb fokú bíróság által a Bírósághoz előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések teljes vagy részleges elfogadhatatlanságát állapítja meg.

82 A fenti megfontolásokra tekintettel a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy egyfelől az EUMSZ 267. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha valamely tagállam legfelsőbb bírósága a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat alapján a valamely alsóbb fokú bíróság által az említett rendelkezés értelmében a Bírósághoz benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmet – az e kérelmet magában foglaló határozat jogi hatályát nem érintően – azon az alapon törvénysértőnek minősíti, hogy az előterjesztett kérdések nem relevánsak és szükségesek az alapjogvita eldöntése szempontjából, másfelől pedig, hogy az uniós jog elsőbbségének elve arra kötelezi ezen alsóbb fokú bíróságot, hogy figyelmen kívül hagyja a nemzeti legfelsőbb bíróság ilyen határozatát.

Az ötödik kérdésről

83 A másodikként vizsgálandó ötödik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, a Charta 47. cikkét és az EUMSZ 267. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes a nemzeti bíró elleni fegyelmi eljárás azzal az indokkal történő kezdeményezése, hogy e 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal iránti kérelmet intézett a Bírósághoz.

Az elfogadhatóságról

84 A magyar kormány és a Bizottság az ötödik kérdés elfogadhatatlanságára hivatkozik. E kormány lényegében azt állítja, hogy nem releváns a kérdést előterjesztő bíróval szemben kezdeményezett, majd visszavont és lezárt fegyelmi eljárás, mivel annak hatása az eljáró bíró ítélkezési tevékenységére nem állapítható meg. A Bizottság lényegében azt állítja, hogy az említett kérdés nem releváns az alapjogvita megoldása szempontjából, és hogy mindenesetre a kérdést előterjesztő bíróság nem nyújtott felvilágosítást arra vonatkozóan, hogy a fegyelmi eljárás megindítása milyen hatással van az előtte folytatott büntetőeljárás lefolytatására.

85 E tekintetben, és a jelen ítélet 60. és 61. pontjában már felidézett ítélkezési gyakorlat fényében hangsúlyozni kell, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a Bíróság által megküldött felvilágosításkérésre adott, 2019. december 10-i válaszában pontosította, hogy a kérdése az ellene indított fegyelmi eljárás visszavonása ellenére továbbra is releváns, mivel az a fegyelmi eljárás ilyen körülmények közötti kezdeményezésének lehetőségére vonatkozik, így a kérdései függetlenek ezen eljárás folytatásától.

86 Ezenfelül meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik és ötödik kérdés szorosan összefügg. Az előzetes döntéshozatal iránti kiegészítő kérelemből ugyanis kitűnik, hogy a Fővárosi Törvényszék elnöke a Kúriának az előzetes döntéshozatal iránti eredeti kérelmet törvénysértőnek minősítő ítélete miatt kezdeményezett fegyelmi eljárást a kérdést előterjesztő bíróval szemben. Így az ötödik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy eltekinthet-e a Kúria ítéletének való megfeleléstől, amikor az alapügy érdemében határoz, anélkül, hogy ennek során attól kellene tartania, hogy a vele szemben kezdeményezett, a Kúria ítéletén alapuló fegyelmi eljárás újraindul.

87 Következésképpen, amint a negyedik kérdés keretében is, a kérdést előterjesztő bíró egy olyan nemzeti szabályozás vele szembeni alkalmazásából eredő eljárási akadállyal találja szemben magát, amelyet el kell hárítania, mielőtt külső beavatkozástól mentesen, tehát a Charta 47. cikkének megfelelően teljesen függetlenül dönthetne az alapeljárásban (lásd ebben az értelemben: 2020. július 16-i *Governo della Repubblica italiana* [Az olasz békebírák jogállása]

ítélet, C-658/18, EU:C:2020:572, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A kérdést előterjesztő bíró ugyanis arra keresi a választ, hogy milyen feltételekkel kell lefolytatni az alapeljárást a Kúriának az előzetes döntéshozatal iránti eredeti kérelmet törvénysértőnek minősítő és a vele szembeni fegyelmi eljárás kezdeményezésének okaként szolgáló ítéletét követően. A jelen ügy ebben különbözik a 2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet (C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234) alapjául szolgáló ügyektől, amelyekben az uniós jog értelmezésére vonatkozóan a Bíróság elé terjesztett kérdésekre adandó válaszok nem voltak szükségesek a nemzeti jog eljárási kérdéseinek elbírálásához, mielőtt az érintett előterjesztő bíróságok az előttük folyamatban lévő jogvitákban érdemi döntést hozhattak volna.

88 Következésképpen az ötödik kérdés elfogadható.

A kérdés érdeméről

- 89 Előjáróban meg kell jegyezni, hogy az ötödik kérdés az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének, a Charta 47. cikkének és az EUMSZ 267. cikknek az értelmezésére vonatkozik. Mindazonáltal az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolásából kitűnik, hogy – amint az lényegében a jelen ítélet 86. és 87. pontjában már megállapításra került – ez a kérdés olyan eljárási jellegű problémával összefüggésben merül fel, amelyet el kell dönteni azelőtt, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az alapeljárásban érdemi határozatot hozhatna, és amely megkérdőjelezi a kérdést előterjesztő bíróság EUMSZ 267. cikkben előírt eljárás keretében fennálló hatásköreit. Így az ötödik kérdést csak az EUMSZ 267. cikkre tekintettel kell elemezni.
- 90 E tekintetben, és a Bíróságnak a jelen ítélet 68–70. és 72. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlata fényében hangsúlyozni kell, hogy a Bíróság már kimondta, hogy nem engedhetők meg azok a nemzeti rendelkezések, amelyekből az következik, hogy a nemzeti bírák fegyelmi eljárásnak tehető ki amiatt, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordultak a Bírósághoz. Ugyanis önmagában az a lehetőség, hogy a nemzeti bírák fegyelmi eljárásnak tehető ki amiatt, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelmet nyújtottak be, vagy a kérelem benyújtását követően annak fenntartása mellett döntöttek, sértheti az érintett nemzeti bírák Bírósághoz fordulási lehetőségének és az uniós jog alkalmazásával összefüggő bírói feladatkörnek a tényleges gyakorlását (lásd ebben az értelemben: 2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet, C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [Fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 227. pont).
- 91 A bírói függetlenség lényeges biztosítékát jelenti egyébként e bírák számára az, hogy ne kelljen fegyelmi eljárással, illetve szankciókkal számolniuk amiatt, hogy a Bírósághoz előzetes döntéshozatal céljából történő fordulás kizárólagos hatáskörükbe tartozó lehetőségével éltek, a bírói függetlenség pedig alapvető az EUMSZ 267. cikkben előírt előzetes döntéshozatali mechanizmus által megtestesített igazságügyi együttműködési rendszer megfelelő működése szempontjából (2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet, C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 92 Egyébiránt meg kell jegyezni, hogy az amiatt indított fegyelmi eljárás, hogy valamely nemzeti bíró úgy határozott, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordul a Bírósághoz, alkalmas arra, hogy valamennyi nemzeti bíróságot visszatartsa az ilyen kérelmek benyújtásától, ami veszélyeztetné az uniós jog egységes alkalmazását.

- 93 A fentiekre tekintettel az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 267. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha valamely nemzeti bíróval szemben fegyelmi eljárást kezdeményeznek azzal az indokkal, hogy e rendelkezés alapján előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordult a Bírósághoz.

Az első kérdésről

Az elfogadhatóságról

- 94 A magyar kormány álláspontja szerint, ahogyan azt a Kúria is megállapította, az alapügy egy egyszerű ténybeli és jogi megítélésű ügy, amely uniós normák értelmezését alapvetően nem igényli. A magyar kormány a Kúria ítéletére hivatkozva általános jelleggel azt állítja, hogy az alap-büntetőeljárásban nem merült fel olyan tény vagy körülmény, amely a nyelvhasználathoz fűződő rendelkezések megsértésére, vagy az eljáró hatóságok mulasztására engedett volna következtetni, és amelyből az előterjesztő bíróság az uniós jog értelmezésének szükségességére következtethetett volna. Mivel a tolmácsolás minőségét illetően az alapügyben nem merült fel konkrét probléma, e kérdés első része hipotetikus jellegű, következésképpen annak a Bíróság általi megválaszolása nem szükséges és nem is lehetséges. Hasonlóképpen, ezen kérdés második részének megválaszolása sem szükséges az alapügy tényállása mellett, mivel e kormány szerint a Kúria által a nyomozási iratokból megállapított tények alapján megállapítható, hogy a terhelt az ellene felhozott vádat értette.
- 95 E tekintetben, és figyelemmel a Bíróságnak a jelen ítélet 60. és 61. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatára, meg kell jegyezni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatal iránti eredeti kérelemben világosan kifejti azokat a körülményeket, amelyek között e kérdés felvetése mellett döntött, és azon indokokat, amelyek miatt e kérdést felteszi. Ugyanis, amint az a jelen ítélet 25–28. pontjából kitűnik, az alapügy egy Törökországban született svéd állampolgár ellen löfegyverrel és lőszerral visszaélés vétsége miatt indított, távollétében lefolytatott büntetőeljárásra vonatkozik, amelynek keretében a nyomozás során a rendőrség svéd nyelvű tolmács jelenlétében hallgatta ki, anélkül azonban, hogy védő segítségét igénybe vehette volna, holott ezen kihallgatás során közölték vele, hogy a nemzeti jogszabályokat sértő bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják. Így az alapeljárás nyilvánvalóan kapcsolódik a 2010/64 és 2012/13 irányelvnek az első kérdésben hivatkozott rendelkezéseire.
- 96 Egyébiránt, ami a magyar kormány azon érvét illeti, amely szerint az alapügy egyszerű ténybeli és jogi megítélésű, következésképpen nem igényli az uniós jog Bíróság általi értelmezését, így az előzetes döntéshozatalra utalásra nem volt szükség, egyrészt elegendő emlékeztetni arra, hogy – amint a Bíróságnak a jelen ítélet 60. pontjában említett ítélkezési gyakorlatából kitűnik – kizárólag a jogvitában eljáró és a meghozandó bírósági határozatért felelős nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira tekintettel megítélje mind az előzetes döntés szükségességét az ügydöntő határozat meghozatala szempontjából, mind a Bíróság elé terjesztett kérdések relevanciáját. Másrészt az ilyen körülmény nem akadályozhatja meg a nemzeti bíróságot abban, hogy előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjesszen a Bíróság elé, és nem is teszi az így előterjesztett kérdést elfogadhatatlanná (lásd ebben az értelemben: 2021. április 29-i Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny ítélet, C-383/19, EU:C:2021:337, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 97 Következésképpen meg kell állapítani, hogy az első kérdés elfogadható.

A kérdés érdeméről

- 98 Előjáróban meg kell jegyezni, hogy az első kérdés az EUSZ 6. cikk (1) bekezdésére hivatkozik. Mindazonáltal a Charta alkalmazhatóságára való általános hivatkozáson kívül e rendelkezés nem szolgálja a kérdést előterjesztő bíróság előzetes döntéshozatal iránti eredeti kérelem indoklásából kitűnő érvelését. Egyébiránt olyan általános jellegű rendelkezésről van szó, amellyel az Unió elismeri, hogy a Charta ugyanolyan jogi kötőerővel bír, mint a Szerződések, amely pontosítja, hogy a Charta rendelkezései semmilyen módon nem terjesztik ki az Uniónak a Szerződésekben meghatározott hatásköreit, és amely pontosítással szolgál az abban foglalt jogok, szabadságok és elvek értelmezésének módszerével kapcsolatban. E körülmények között e rendelkezés nem tűnik relevánsnak az első kérdés elemzése szempontjából.
- 99 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően azonban a Bíróság figyelembe vehet olyan uniós jogi szabályokat, amelyekre a nemzeti bíróság a kérdésében nem hivatkozott (2018. augusztus 7-i Smith ítélet, C-112/17, EU:C:2018:631, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 100 A Charta 48. cikkének (1) bekezdése szerint minden gyanúsított személyt mindaddig ártatlannak kell vélelmezni, amíg bűnösségét a törvénynek megfelelően meg nem állapították. Továbbá a Charta 48. cikkének (2) bekezdése kimondja, hogy minden gyanúsított személy számára biztosítani kell a védelemhez való jogának tiszteletben tartását.
- 101 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a Charta 52. cikkének (3) bekezdése pontosítja, hogy amennyiben a Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az EJEE-ben biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek. Márpedig, amint az a Charta 48. cikkéhez fűzött magyarázatokból kitűnik, amelyeket az EUSZ 6. cikk (1) bekezdése harmadik albekezdésének és a Charta 52. cikke (7) bekezdésének megfelelően figyelembe kell venni annak értelmezéséhez, e 48. cikk megfelel az EJEE 6. cikke (2) és (3) bekezdésének. Így a Bíróságnak biztosítania kell, hogy a Charta 48. cikkére vonatkozó értelmezése olyan védelmi szintet biztosítson, amely nem sérti az EJEE-nek az Emberi Jogok Európai Bírósága által értelmezett 6. cikkében biztosított védelmi szintet (lásd ebben az értelemben: 2019. július 29-i Gambino és Hyka ítélet, C-38/18, EU:C:2019:628, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 102 E körülmények között első kérdésének első részével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2010/64 irányelv 5. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy az arra kötelezi a tagállamokat, hogy létrehozzák a független fordítók és tolmácsok nyilvántartását, vagy hogy biztosítsák, hogy a bírósági eljárásban a tolmácsolás minőségének megfelelőse ellenőrizhető legyen.
- 103 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a 2010/64 irányelv 5. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy „a tagállamok törekednek arra, hogy létrehozzák a megfelelő képesítéssel rendelkező független fordítók és tolmácsok nyilvántartását vagy nyilvántartásait”.
- 104 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez annak nemcsak kifejezéseit, hanem szöveggörnyezetét, valamint annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az említett rendelkezés részét képezi (2015. szeptember 2-i Surmačs ítélet, C-127/14, EU:C:2015:522, 28. pont; 2016. november 16-i DHL Express [Austria] ítélet, C-2/15, EU:C:2016:880, 19. pont).

- 105 Magából e rendelkezés szövegéből és a „törekedni” ige használatából kitűnik, hogy a megfelelő képesítéssel rendelkező független fordítók vagy tolmácsok nyilvántartásának létrehozása inkább programjellegű követelménynek minősül, mintsem eredménykötelezettségnek, amely egyébként önmagában semmilyen közvetlen hatállyal nem bír.
- 106 E szó szerinti értelmezést megerősíti e rendelkezés szöveggörnyezete, valamint a 2010/64 irányelv által követett célok is.
- 107 Ez az irányelv a (12) preambulumbekzdése értelmében a büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsolás és fordítás terén alkalmazandó közös minimumszabályokat állapítja meg.
- 108 Az említett irányelv (17) preambulumbekzdése szerint az ilyen szabályoknak biztosítaniuk kell a költségmentes és kielégítő nyelvi segítségnyújtást, lehetővé téve a büntetőeljárás nyelvét nem beszélő vagy nem értő gyanúsítottak vagy vádlottak számára a védelemhez való joguk teljes körű gyakorlását, továbbá védeniük kell a tisztességes eljárást.
- 109 A tolmácsolás és fordítás minőségét illetően a 2010/64 irányelv (24) preambulumbekzdése kimondja, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy ellenőrzést lehessen gyakorolni a biztosított tolmácsolás és fordítás megfelelősége felett, ha erre egy adott ügyben az illetékes hatóságok figyelmét felhívták. Ezenkívül a 2010/64 irányelv 5. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamok konkrét intézkedéseket hoznak annak biztosítása érdekében, hogy a tolmácsolás és a fordítás megfeleljen az irányelv 2. cikkének (8) bekezdése értelmében megkövetelt minőségnek, azaz a „tolmácsolás minőségének elégségesnek kell lennie a tisztességes eljárás garantálásához, különösen annak biztosításával, hogy a gyanúsítottak vagy a vádlottak megismerhessék az ellenük indított ügyet, és képesek legyenek gyakorolni védelemhez való jogukat”.
- 110 E rendelkezésekből és preambulumbekzdésekből – a 2010/64 irányelv 5. cikke alkalmazásának konkrét részletszabályaitól függetlenül – kitűnik, hogy az irányelv megköveteli, hogy a tagállamok „konkrét intézkedéseket” hozzanak a tolmácsolás „elégséges minőségének” biztosítása céljából, egyrészt annak garantálásával, hogy az érintett személyek megismerhessék az ellenük indított ügyet és képesek legyenek gyakorolni védelemhez való jogukat, másrészt pedig a megfelelő igazságszolgáltatás biztosításával. E tekintetben a független fordítók vagy tolmácsok nyilvántartásának létrehozása azon eszközök egyike, amelyek hozzájárulhatnak e cél megvalósításához. Bár nem tekinthető úgy, hogy ez az irányelv kötelezné a tagállamokat az ilyen nyilvántartás létrehozására, mindazonáltal ezen irányelv 5. cikkének (1) bekezdése a jogalanyok által történő hivatkozashoz és a nemzeti bíróság általi alkalmazásához kellően pontos és feltétel nélküli módon előírja, hogy a tagállamok konkrét intézkedéseket hoznak a nyújtott tolmácsolás és fordítás minőségének biztosítása érdekében, ebből a célból megfelelő szolgáltatásokkal rendelkezve, és az e szolgáltatásokhoz való hatékony hozzáférés megkönnyítése érdekében.
- 111 A 2010/64 irányelv 2. cikkének (5) bekezdése e tekintetben feltétel nélkül és pontosan előírja, hogy a tagállamok a nemzeti jog szerinti eljárásokkal összhangban biztosítják, hogy a gyanúsítottaknak vagy a vádlottaknak „lehetőségük legyen panaszt tenni, ha a tolmácsolás minősége nem elégséges a tisztességes eljárás védelméhez”.

- 112 Az ilyen lehetőség azonban nem mentesíti a tagállamokat azon, a 2010/64 irányelv 5. cikkének a különösen ezen irányelv 2. cikkének (8) bekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdésében előírt kötelezettségük alól, hogy „konkrét intézkedéseket” hozzanak a tolmácsolás „elégséges minőségének” biztosítása érdekében, különösen a független fordítók és tolmácsok nyilvántartása hiányában.
- 113 E tekintetben a tisztességes eljáráshoz kapcsolódó követelmények tiszteletben tartása magában foglalja annak biztosítását, hogy a vádlott megismerhesse, hogy mivel vádolják, és hogy lehetősége legyen védekezni (lásd ebben az értelemben: 2015. október 15-i Covaci ítélet, C-216/14, EU:C:2015:686, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Az illetékes hatóságok kötelezettsége tehát nem korlátozódik a tolmács kijelölésére. Ezen túlmenően, különösen miután felhívták a figyelmét egy konkrét esetre, ellenőriznie kell a tolmácsolás minőségét (lásd ebben az értelemben: EJEB, 2006. október 18., Hermi kontra Olaszország, CE:ECHR:2006:1018JUD001811402, 70. §).
- 114 Az ugyanis, hogy a nemzeti bíróságok nem vizsgálják ki a nem megfelelő minőségű tolmácsolásra vonatkozó állításokat, a védelemhez való jog megsértését eredményezheti (lásd ebben az értelemben: EJEB, 2019. június 24., Knox kontra Olaszország, CE:ECHR:2019:0124JUD007657713, 182. és 186. §).
- 115 Így az arról való megbizonyosodás érdekében, hogy a büntetőeljárás nyelvét nem beszélő és nem értő gyanúsítottat vagy vádlottat mindazonáltal megfelelően tájékoztatták-e a vádról, a nemzeti bíróságoknak a tisztességes eljárás garantálása érdekében ellenőrizniük kell, hogy a tolmácsolás „minősége elégséges” volt-e a felhozott vád megértéséhez. Annak érdekében, hogy a nemzeti bíróságok elvégezhesék e vizsgálatot, e bíróságoknak többek között hozzá kell férniük a független fordítók és tolmácsok kiválasztására és kijelölésére irányuló eljárásra vonatkozó információkhoz.
- 116 A jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy Magyarországon nem létezik a független fordítók vagy tolmácsok nyilvántartása. A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy a nemzeti szabályozás hiányosságai miatt a gyakorlatban lehetetlen biztosítani a gyanúsítottak és a vádlottak számára nyújtott tolmácsolás minőségét. A magyar kormány azonban azzal érvel, hogy a tolmácsok és szakfordítók tevékenységére vonatkozó nemzeti szabályozás, valamint a büntetőeljárás szabályok lehetővé teszik a magyar nyelvet nem ismerő személyek számára, hogy a tisztességes eljárás követelményeinek megfelelő minőségű nyelvi segítségnyújtásra kerüljön sor. A nemzeti jogra vonatkozó ezen megfontolásoktól függetlenül a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy elvégezze az alapügy elemeinek konkrét és pontos értékelését annak ellenőrzése érdekében, hogy az alapügyben az érintett személynek biztosított tolmácsolás a 2010/64 irányelvből eredő követelményekre tekintettel elégséges minőségű volt-e ahhoz, hogy e személy megismerhesse elfogásának okait vagy a vele szemben felhozott vádakat, és ily módon gyakorolhassa a védelemhez való jogát.
- 117 Következésképpen a 2010/64 irányelv 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az arra kötelezi a tagállamokat, hogy konkrét intézkedéseket hozzanak annak biztosítása érdekében, hogy a tolmácsolás és fordítás minősége elégséges legyen ahhoz, hogy a gyanúsított vagy a vádlott megértse a vele szemben felhozott vádat, illetve annak biztosítására, hogy a tolmácsolás a nemzeti bíróságok által ellenőrizhető legyen.

- 118 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés második része arra irányul, hogy ilyen nyilvántartás vagy más, a tolmácsolás megfelelő minőségének ellenőrzésére szolgáló módszer hiányában, és amennyiben nem állapítható meg, hogy a gyanúsítottat vagy a vádlottat tájékoztatták-e az ellene felhozott gyanúról vagy vádról, a 2012/13 irányelv 4. cikkének (5) bekezdését és 6. cikkének (1) bekezdését a Charta 48. cikkének (2) bekezdésével összhangban úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az, ha az eljárást a terhelt távollétében folytatják le.
- 119 E kérdés azon az előfeltevésen alapul, amely szerint a tolmácsolás minőségének biztosítását szolgáló nemzeti intézkedések hiánya miatt a kérdést előterjesztő bíróság számára nem állnak rendelkezésre olyan eszközök, amelyek lehetővé tennék a tolmácsolás megfelelőségének ellenőrzését. Márpedig emlékeztetni kell arra, hogy függetlenül attól, hogy léteznek-e olyan általános nemzeti intézkedések, amelyek lehetővé teszik a büntetőeljárás keretében biztosított tolmácsolás minőségének garantálását és ellenőrzését, a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy elvégezze az alapügy elemeinek konkrét és pontos értékelését annak ellenőrzése érdekében, hogy a jelen ügyben az érintett személynek biztosított tolmácsolás a 2010/64 irányelvből eredő követelményekre tekintettel elégséges minőségű volt-e.
- 120 Ezen ellenőrzés nyomán a kérdést előterjesztő bíróság arra a következtetésre juthat, hogy nem tudja megállapítani, hogy az érintett személyt az általa értett nyelven tájékoztatták-e a vele szemben felhozott vádról akár azért, mert a biztosított tolmácsolás nem volt megfelelő, akár pedig azért, mert az adott tolmácsolás minősége nem állapítható meg. Következésképpen az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés második részét úgy kell érteni, hogy az arra keresi a választ, hogy a 2012/13 irányelv 4. cikkének (5) bekezdését és 6. cikkének (1) bekezdését a Charta 48. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az, hogy valamely személlyel szemben távollétében folytatják le az eljárást, jóllehet a nem megfelelő minőségű tolmácsolás miatt nem tájékoztatták az általa értett nyelven az ellene felhozott vádról, vagy amennyiben nem állapítható meg a biztosított tolmácsolás minősége, ezáltal pedig az sem, hogy az általa értett nyelven tájékoztatták-e az ellene felhozott vádról.
- 121 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy az EJEE 6. cikkének (3) bekezdése szerint minden bűncselekménnyel gyanúsított személynek joga van arra, hogy „a legrövidebb időn belül tájékoztassák olyan nyelven, amelyet megért, és a legrészletesebb módon az ellene felhozott vád természetéről és indokairól”. Az EJEE 6. cikkének (1) és (3) bekezdése által nyújtott biztosítékokat minden „vádlottra” alkalmazni kell, amely kifejezés az EJEE területén önálló értelemmel bír. „Büntetőjogi vádról” akkor beszélünk, ha valamely személlyel szemben az illetékes hatóságok hivatalosan vádat emelnek, vagy ha az e hatóságok által a személyt terhelő gyanú miatt foganatosított cselekmények jelentős hatással vannak a helyzetére. Így például az a személy, akit bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt elfognak, „bűncselekmény elkövetésével vádolt” személynek tekinthető, és hivatkozhat az EJEE 6. cikkének védelmére (EJEB, 2017. május 12., Simeonovi kontra Bulgária, CE:ECHR:2017:0512JUD002198004, 110. § és 111. §).
- 122 Az EJEB büntetőjogi ügyekben kialakított ítélkezési gyakorlata értelmében a vádlottal szemben felhozott vádakkal kapcsolatos pontos és teljes tájékoztatás – tehát az a jogi minősítés, amelyet bíróság alkalmazhat vele szemben – az eljárás tisztességességének alapvető feltétele. A vád természetéről és indokairól történő tájékoztatáshoz való jogot a vádlott védelemhez való jogának tükrében kell mérlegelni (EJEB, 1999. március 25., Pélissier és Sassi kontra Franciaország, CE:ECHR:1999:0325JUD002544494, 52. és 54. §). A valamely személynek az ellene indított eljárásról való tájékoztatása olyan jelentős jogi aktusnak minősül, hogy annak olyan alaki és anyagi feltételeknek kell megfelelnie, amelyek a vádlott jogainak tényleges gyakorlása

szempontjából szükségesek, és hogy a homályos és nem hivatalos megismerés nem lehet elegendő (EJEB, 2006. március 1-jei Sejdovic kontra Olaszország, CE:ECHR:2006:0301JUD005658100, 99. §).

- 123 Az eljárás tisztességes jellege magában foglalja, hogy minden személynek képesnek kell lennie arra, hogy megértse a vele szemben felhozott vádakot annak érdekében, hogy védelméről gondoskodhasson. Az a személy, aki nem beszél vagy nem érti a vele szemben folytatott büntetőeljárás nyelvét, és nem részesült olyan nyelvi segítségnyújtásban, amely lehetővé tette volna számára a vele szemben felhozott vádak megértését, nem tekinthető olyan személynek, aki gyakorolni tudja a védelemhez való jogát.
- 124 Ezt az alapvető garanciát többek között a 2010/64 irányelv 2. cikkében előírt tolmácsoláshoz való jog – amely előírja, hogy a büntetőeljárások során a kihallgatás vagy a bírósági tárgyalás alatt a szóban forgó büntetőeljárás nyelvét nem beszélő vagy nem értő gyanúsítottak vagy vádlottak késelem nélkül tolmácsolást vehetnek igénybe –, valamint az ezen irányelv 3. cikkében említett lényeges iratok fordításához való jog biztosítja.
- 125 Amennyiben a gyanúsítottakat vagy a vádlottakat őrizetbe veszik, illetve fogva tartják, a 2012/13 irányelv 4. cikke annak biztosítására kötelezi a tagállamokat, hogy kézhez kapják – többek között az ezen irányelv 3. cikkében felsorolt eljárási jogokról szóló – írásbeli tájékoztatót.
- 126 A 2012/13 irányelv 4. cikkének (5) bekezdése azt is kimondja, hogy a tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottak és a vádlottak a jogokról szóló írásbeli tájékoztatót az általuk értett nyelven kapják meg. Ha a jogokról szóló írásbeli tájékoztató a megfelelő nyelven nem áll rendelkezésre, a gyanúsítottakat és a vádlottakat „az általuk értett nyelven szóban tájékoztatják a jogaikról”.
- 127 A 2012/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése szerint a tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottak és a vádlottak a bűncselekményről, amelynek elkövetésével gyanúsítják vagy vádolják őket, tájékoztatást kapjanak. Ezt a tájékoztatást „haladéktalanul meg kell adni, és olyan részletességgel, amely az eljárás tisztességességének megóvásához és a védelemhez való jog eredményes gyakorlásához szükséges”.
- 128 Kétségtől a 2012/13 irányelv nem írja elő azon részletszabályokat, amelyeket követve a 6. cikkében szereplő váddal kapcsolatos tájékoztatást e személyeknek meg kell adni. Mindazonáltal e részletszabályok nem sérthetik a többek között e 6. cikkben szereplő, arra irányuló célkitűzést – amint az az említett irányelv (27) preambulumbekkezdéséből is kitűnik –, hogy a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított és vádolt személyek felkészülhessenek a védelemre, és hogy biztosítsák az eljárás tisztességes jellegét (2019. június 13-i Moro ítélet, C-646/17, EU:C:2019:489, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 129 Ebből következik, hogy a 2012/13 irányelv 6. cikkének megfelelően a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított vagy azzal vádolt személyekkel közlendő információkat az általuk értett nyelven kell közölni, adott esetben tolmács általi nyelvi segítségnyújtás vagy írásbeli fordítás útján.
- 130 Mivel a büntetőeljárás egésze szempontjából meghatározó jelentőségű a váddal kapcsolatos tájékoztatáshoz való jog, az a körülmény, hogy az ezen eljárás nyelvét nem beszélő vagy nem értő személy nem részesült olyan nyelvi segítségnyújtásban, amely lehetővé tette volna számára a vád tartalmának megértését és a védekezést, elegendő ahhoz, hogy megfossa az eljárást tisztességes jellegétől, és sértse a védelemhez való jog hatékony gyakorlását.

- 131 Kétségekívül a 2012/13 irányelv 6. cikkének (3) bekezdése azt írja elő, hogy a tagállamok biztosítják, hogy legkésőbb a vádirat bírósághoz való benyújtásakor a vádra vonatkozóan részletes tájékoztatást nyújtsanak, többek között a bűncselekmény jellegéről és jogi minősítéséről, valamint a vádlott szerepének jellegéről. Következésképpen e rendelkezés lehetővé teszi, hogy ezen tájékoztatásnyújtás elmaradása, különösen amiatt, hogy arra nem a vádlott által értett nyelven került sor, a büntetőeljárás során orvosolható legyen.
- 132 Ebből azonban az is következik, hogy a büntetőbíróság a 2012/13 irányelv 6. cikkének, az eljárás tisztességes jellegének, valamint az ezáltal garantálni kívánt védelemhez való jog tényleges gyakorlásának megsértése nélkül nem határozhat a vád megalapozottságáról a vádlott távollétében, amennyiben a vádlottat előzetesen nem tájékoztatták a vele szemben felhozott vádról az általa értett valamely nyelven.
- 133 Így a jelen ügyben, abban az esetben, ha a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő ténybeli vizsgálatok alapján megállapítást nyer, hogy a biztosított tolmácsolás nem volt elégséges minőségű ahhoz, hogy a vádlott megérthesse elfogásának okait és az ellene felhozott vádakot, ez a körülmény akadályt képez a büntetőeljárás terhelt távollétében történő lefolytatásának.
- 134 Ezenkívül, mivel a gyanúsítottak és vádlottak tárgyaláson való jelenléthez való jogát a 2016/343 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése rögzíti, a terhelt távollétében folytatott büntetőeljárás lefolytatásának lehetőségét ugyanezen cikk (2) bekezdése attól a feltételtől teszi függővé, hogy e személyeket kellő időben tájékoztatták a tárgyalásról és a meg nem jelenés következményeiről.
- 135 Végezetül igaz, hogy ezen irányelv 9. cikke értelmében a tagállamok biztosítják, hogy ha a gyanúsított vagy a vádlott nem volt jelen a saját tárgyalásán, és ha az említett irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében meghatározott feltételek nem teljesültek, az érintett személynek joga legyen egy új tárgyaláshoz, vagy más olyan jogorvoslathoz, amely lehetővé teszi az ügy érdemi részének új elbírálását. Ugyanakkor az ilyen rendelkezés nem igazolhatja valamely személy távollétében történő elítélését, amikor nem tájékoztatták e 8. cikk (2) bekezdése követelményeinek megfelelően az ellene felhozott vádról, ha e tájékoztatás elmaradása nem megfelelő minőségű tolmácsolásnak tudható be, és következésképpen az uniós jog egyéb rendelkezései megsértésének minősül.
- 136 Egyébiránt, abban az esetben, ha a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő ténybeli vizsgálatok alapján bebizonyosodik, hogy lehetetlen megállapítani a biztosított tolmácsolás minőségét, ez a körülmény szintén akadályt képezheti a büntetőeljárás terhelt távollétében történő lefolytatásának. Az a tény ugyanis, hogy lehetetlen megállapítani a biztosított tolmácsolás minőségét, azt jelenti, hogy lehetetlen megállapítani, hogy a vádlottat tájékoztatták-e az ellene felhozott gyanúról vagy vádról. Így a jelen ítélet 121–135. pontjában vizsgált esetre vonatkozó valamennyi megfontolás – a váddal kapcsolatos tájékoztatáshoz való jognak az egész büntetőeljárás szempontjából meghatározó jellege, valamint a védelemhez való jog alapvető jellege miatt – *mutatis mutandis* alkalmazandó e második esetre.
- 137 Következésképpen a 2010/64 irányelv 2. cikkének (5) bekezdését, a 2012/13 irányelv 4. cikkének (5) bekezdését és 6. cikkének (1) bekezdését a Charta 48. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az, hogy valamely személlyel szemben távollétében folytatják le az eljárást, jóllehet a nem megfelelő minőségű tolmácsolás

miatt nem tájékoztatták az általa értett nyelven az ellene felhozott vádról, vagy amennyiben nem állapítható meg a biztosított tolmácsolás minősége, ezáltal pedig az sem, hogy az általa értett nyelven tájékoztatták-e az ellene felhozott vádról.

138 A fenti megfontolásokra figyelemmel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy:

- a 2010/64 irányelv 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az arra kötelezi a tagállamokat, hogy konkrét intézkedéseket hozzanak annak biztosítása érdekében, hogy a tolmácsolás és fordítás minősége elégséges legyen ahhoz, hogy a gyanúsított vagy a vádlott megértse a vele szemben felhozott vádat, illetve annak biztosítására, hogy a tolmácsolás a nemzeti bíróságok által ellenőrizhető legyen;
- a 2010/64 irányelv 2. cikkének (5) bekezdését, a 2012/13 irányelv 4. cikkének (5) bekezdését és 6. cikkének (1) bekezdését a Charta 48. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az, hogy valamely személlyel szemben távollétében folytatják le az eljárást, jöllehet a nem megfelelő minőségű tolmácsolás miatt nem tájékoztatták az általa értett nyelven az ellene felhozott vádról, vagy amennyiben nem állapítható meg a biztosított tolmácsolás minősége, ezáltal pedig az sem, hogy az általa értett nyelven tájékoztatták-e az ellene felhozott vádról.

A második és a harmadik kérdésről

139 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az EUSZ 19. cikkben és a Charta 47. cikkében rögzített, az igazságszolgáltatás függetlenségének elvét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az, hogy az OBH elnöke egy bíróság elnöki pozícióját – amely elnök többek között az ügyelosztás meghatározására, bírókkal szembeni fegyelmi eljárás kezdeményezésére és a bíró értékelésére is jogosult – a pályázati eljárás megkerülésével, ideiglenes megbízással tölti be, és ha igen, hogy az ilyen elnök irányítása alatt álló bíróság előtti eljárás tisztességes-e. Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy ezt az elvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan javadalmazási rendszer, amely a bírakkal szemben az azonos beosztással rendelkező ügyészekhez képest alacsonyabb javadalmazást ír elő, és amely lehetővé teszi a bírák diszkrecionális jutalmazását, és igenlő válasz esetén, hogy az említett elvet úgy kell-e értelmezni, hogy ilyen körülmények között nem biztosítható a tisztességes eljáráshoz való jog.

140 Mivel e kérdések elfogadhatóságát a magyar kormány és a Bizottság lényegében azzal az indokkal vitatja, hogy sem az EUSZ 19. cikk, sem pedig a Charta 47. cikkének értelmezése nem releváns az alapügy megoldása szempontjából, emlékeztetni kell arra, hogy – amint az magából az EUMSZ 267. cikk szövegéből kitűnik – a kért előzetes döntésnek „szükségesnek” kell lennie a kérdést előterjesztő bíróság által az előtte folyamatban lévő ügyben kialakítandó „ítélete meghozatalához” (2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet, C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

141 A Bíróság így több alkalommal emlékeztetett arra, hogy az EUMSZ 267. cikk szövegéből és rendszeréből is kitűnik, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás egyik előfeltétele a nemzeti bíróság előtt ténylegesen folyamatban lévő jogvita, amelynek keretében a nemzeti bíróságnak az előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéletet tekintetbe vevő határozatot kell hoznia (2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet, C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 142 Az ilyen eljárás keretében tehát az említett jogvitának és az értelmezni kért uniós jogi rendelkezéseknek kapcsolódniuk kell egymáshoz, hogy az értelmezés a kérdést előterjesztő bíróság által meghozandó határozat szempontjából objektíve szükséges legyen (2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet, C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 143 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból nem állapítható meg, hogy a második és a harmadik kérdés tárgyát képező uniós jogi rendelkezések és az alapeljárás között olyan kapcsolat áll fenn, amely miatt a kért értelmezés szükséges lenne ahhoz, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az ilyen értelmezésből levonható tanulságok alapján az e jogvita eldöntéséhez megkívánt határozatot meghozhassa (lásd analógia útján: 2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet, C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 144 Először is, amint azt a főtanácsnok az indítványának 90. és 91. pontjában szintén megjegyezte, az alapjogvita ugyanis egyáltalán nem a magyar igazságszolgáltatási rendszert egészében nézve érinti, amelynek bizonyos vetületei sérthetik a bíróságok függetlenségét, konkrétan pedig a kérdést előterjesztő bíróság függetlenségét az uniós jog végrehajtása keretében. E tekintetben az a tény, hogy tárgybeli kapcsolat állhat fenn az alapeljárás érdeme és a Charta 47. cikke, sőt tágabb értelemben az EUSZ 19. cikk között, nem elegendő az EUMSZ 267. cikk szerinti szükségesség kritériumának való megfeleléshez. Ehhez az is szükséges, hogy e rendelkezéseknek a második és harmadik kérdés keretében kért értelmezése objektíve szükséges legyen az alapügy érdemben történő megoldásához, ami a jelen ügyben nem áll fenn.
- 145 Másodsor, noha a Bíróság már elfogadhatónak ítelt olyan uniós jogi eljárási rendelkezések értelmezésére vonatkozó, előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket, amelyeket az érintett kérdést előterjesztő bíróságnak az ítélete meghozatalához alkalmaznia kellett (lásd ebben az értelemben: 2011. február 17-i Weryński ítélet, C-283/09, EU:C:2011:85, 41. és 42. pont), a jelen ügyben előterjesztett második és harmadik kérdés nem erre irányul (lásd analógia útján: 2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet, C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 50. pont).
- 146 Harmadszor pedig úgy tűnik, hogy a Bíróság által az említett kérdésekre adandó válasz sem biztosíthatná a kérdést előterjesztő bíróság számára az uniós jog olyan értelmezését, amely alapján nemzeti jogi eljárási kérdésekről dönthetne azelőtt, hogy érdemi döntést hozhatna az előtte folyamatban lévő jogvitában (lásd analógia útján: 2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet (C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 51. pont).
- 147 A fentiek összességéből következően a második és a harmadik kérdés elfogadhatatlan.

A költségekről

- 148 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az EUMSZ 267. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha valamely tagállam legfelsőbb bírósága a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat alapján a valamely alsóbb fokú bíróság által az említett rendelkezés értelmében a Bírósághoz benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmet – az e kérelmet magában foglaló határozat jogi hatályát nem érintően – azon az alapon törvénysértőnek minősíti, hogy az előterjesztett kérdések nem relevánsak és szükségesek az alapjogvita eldöntése szempontjából. Az uniós jog elsőbbségének elve arra kötelezi ezen alsóbb fokú bíróságot, hogy figyelmen kívül hagyja a nemzeti legfelsőbb bíróság ilyen határozatát.
- 2) Az EUMSZ 267. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha valamely nemzeti bíróval szemben fegyelmi eljárást kezdeményeznek azzal az indokkal, hogy e rendelkezés alapján előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordult a Bírósághoz.
- 3) A büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról szóló, 2010. október 20-i 2010/64/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az arra kötelezi a tagállamokat, hogy konkrét intézkedéseket hozzanak annak biztosítása érdekében, hogy a tolmácsolás és fordítás minősége elégséges legyen ahhoz, hogy a gyanúsított vagy a vádlott megértse a vele szemben felhozott vádat, illetve annak biztosítására, hogy a tolmácsolás a nemzeti bíróságok által ellenőrizhető legyen.

A 2010/64 irányelv 2. cikkének (5) bekezdését, a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló, 2012. május 22-i 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkének (5) bekezdését és 6. cikkének (1) bekezdését az Európai Unió Alapjogi Chartája 48. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az, hogy valamely személlyel szemben távollétében folytatják le az eljárást, jóllehet a nem megfelelő minőségű tolmácsolás miatt nem tájékoztatták az általa értett nyelven az ellene felhozott vádról, vagy amennyiben nem állapítható meg a biztosított tolmácsolás minősége, ezáltal pedig az sem, hogy az általa értett nyelven tájékoztatták-e az ellene felhozott vádról.

Aláírások